

Věc (skutečnost) a text o ní

Patočka kdysi mluvil o „filosofii a její věci“; samozřejmě tu nesmíme do slova „věc“ vkládat žádnou „věcovost“ (předmětnost apod.) Věcí filosofie je zkrátka to, čím se zabývá, a možná ještě přesněji (i když na druhé straně s problémy): čím se má zabývat, eventuálně čím se legitimně zabývá.

Filosofická promluva o věci (nebo také filosofický text o věci) nemůže být nikdy postížena jen jako promluva (ani jako text), protože na promluvě samé (ani na textu samém) nelze rozpoznat, že jde o promluvu filosofickou (o text filosofický); k takovému rozpoznání musíme něco vědět o filosofii, ne-li přímo filosofického (o filosofii a filosofičnosti lze legitimně, tj. věcně, mluvit a myslit pouze filosoficky). To souvisí s tím, že ani promluva, ani text nejsou žádnými „nosieli“ smyslu nebo významu, nýbrž ten smysl či význam jen jaksí „mají“, přesněji k němu poukazují, odkazují, představují část cesty k němu, snad by se dalo říci i to, že jsou jakýmsi stopami k smyslu či významu, který je nějak za nimi či nad nimi, prostě který není v nich obsažen, není jejich složkou ani částí. Jde-li nám tedy o to, dostat se k „věci“ filosofie, musíme počítat od začátku s tím, že tato její „věc“ má co dělat s něčím, co je nad textem nebo za textem, co tedy rozhodně není ‚obsahem‘ tohoto textu, tedy ani ‚obsahem‘ filosofie. Cesta k významu či smyslu filosofického textu nás proto nutně vede za jeho hranice.

(Písek, 150901-2.)